

SKYMMNING:

ERODERINGEN AV USA:s KONTROLL
OCH DEN MULTIPOLÄRA FRAMTIDEN

Mars 2021

tricontinental

Tankarnas trädgård...

... är en förening i Växjö som anordnar samtalsträffar, föredrag och studiecirklar.

Vi har olika åsikter och håller inte med varandra i allt. Vi vill sprida acceptans för olika åsikter och föra konstruktiva samtal.

En uppgift vi ställer oss är att belysa händelser och förhållanden ur andra perspektiv än det gängse. Inte minst när det gäller tema Världen, freden och säkerheten vill vi förmedla röster och synvinklar från Syd och Öst, från de förtrampade och förtalade.

Webbplats: tankarnastradgardvaxjo.se

facebook: [Tankarnas trädgård i Växjö](#)

Tricontinental: Institute for Social Research ...

... är en internationell, rörelsestyrd institution med syfte att stimulera intellektuell debatt som tjänar folkens ambitioner om en bättre värld. Eller som de själva säger:

Vi står, med Franz Fanons ord, tillsammans med jordens fördömda för att skapa en värld av människor.

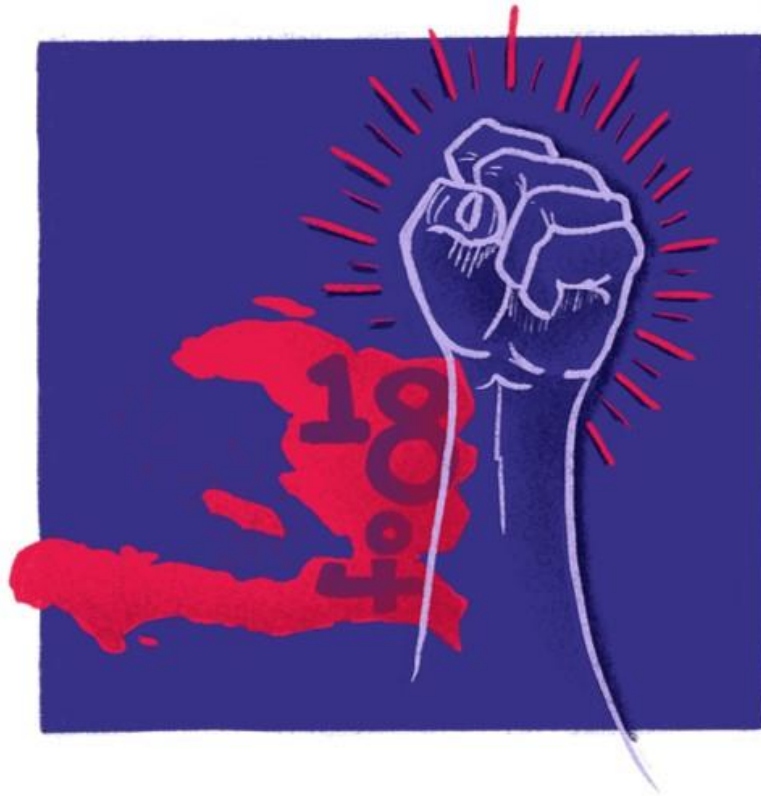
Institutet har säte i New Dehli (Indien), Sao Paulo (Brasilien), Buenos Aires (Argentina) och Johannesburg (Sydafrika). Dess verkställande direktör är Vijay Prashad.

Webbplats: thetricontinental.org

En gång i månaden ger de ut en "dossier" som analyserar händelser och kriser runt om i världen ur ett antiimperialistiskt perspektiv. Denna dossier är nr 36 i ordningen och publicerades 4 januari 2021. Den handlar om hur den 500-åriga epok då Väst dominerat världen oundvikligen går mot sitt slut, och hur USA med alla medel försöker förhindra detta. Mycket intressant läsning, med ett annat perspektiv än det gängse här i vår del av världen.

Det engelska originalet finns på <https://www.thetricontinental.org/dossier-36-twilight/>.

Där finns det även på spanska, portugisiska och grekiska.

Historien rör sig ofta i språng och i en sicksacklinje.

– Friedrich Engels, *Das Volk* , nr. 16, 20 augusti 1859

År 1492, när Christopher Columbus anlände till Karibien, började historien att klyvas i två. Innan dess hade inget imperium planetarisk räckvidd. Efter 1492 kom de stora europeiska makterna att dominera världen och från slutet av 1600-talet organiserades och legitimerades denna dominans i rastermer, en fabrikation med katastrofala konsekvenser för mänskligheten.

Koloniala myndigheter har mött konstant motstånd. Kolonialismens intellektuella föreställde sig själva i ordalag hämtade från antikens Grekland, som Herkules i krig med det monstruösa upprorets hydra – uppror till sjöss, på plantagerna, i bergen och skogarna, i tavernorna vid hamnen, i allmänningarna som överlevde utom räckhåll för kolonialmakten, och i de nya

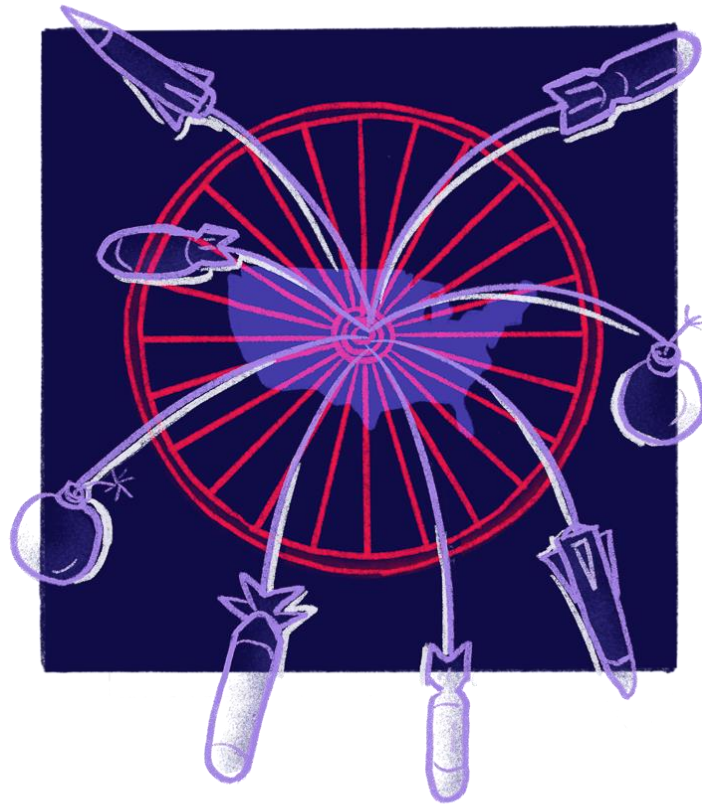
rebelliska rum som skapats av de som flydde¹. När kapitalismen, med rötter i den koloniala plantagen, började gripa tag i planeten med sina tentakler, blev fabriken och staden viktiga platser för kampen.

Om det finns en revolution som markerade början på slutet av den koloniala epoken och som innebar starten på en ny arbetarledd civilisation, så är det den haitiska revolutionen 1804. Förslavade afrikaner besegrade den tidens fyra stora europeiska makter, vann sin frihet, och utropade en oberoende republik. Den revolutionen inringades snabbt. År 1825 skickade fransmännen tolv krigsfartyg för att kräva att den nya republiken skulle ersätta de tidigare plantageägarna med mycket mer än 20 miljarder dollar i dagens penningvärde². Hävdandet av oberoende bemöttes med påtvingande skulder, en taktik för nykolonial dominans som skulle komma att utnyttjas obarmhärtigt mot befrielsekampen under det följande århundradet.

Andra världskriget, som var ett resultat av fascisternas försök i Tyskland att återföra koloniala metoder till Europa, drog in de europeiska makterna i en fruktansvärd storbrand. Vid krigets slut, med de europeiska makterna kraftigt försvagade, var det USA, den mäktigaste av Europas nybyggarkolonier, som tog över det neokoloniala styret av planeten. Nu, nästan åttio år senare, har solen börjat gå ned över USA:s överhöghet. Amerikanska intellektuella, som återknyter till det antika Grekland, menar att Kinas uppgång hotar USA och gör krig oundvikligt. Denna teori, Thukydides-fällan, är hämtad från argumentet i *Historia om det peloponnesiska kriget* att Athens uppgång drog in Sparta i ett krig som var nödvändigt för att försvara dess intressen³. USA har tvingat in Kina och andra länder som de anser vara ett hot i en fientlig konflikt. Kina försöker inte sätta sig i USA:s ställe, utan bara börja bygga en multipolär världsordning. Idén om en Thukydides-fälla är en del av det hybridkrig som nu griper tag i planeten.

Vår dossier nr. 36 (januari 2021) utforskar framväxten av ett nytt kallt krig som USA satt i gång mot Kina och de former av hybridkrig som används i detta nya strategiska scenario.

Del 1: Det amerikanska århundradet

USA:s utrikesdepartements grupp för policyplanering gav ut en promemoria i slutet av 1940-talet, som hävdade ”Att eftersträva mindre än dominerande makt skulle vara att välja nederlaget. Dominerande makt måste vara målet för USA:s politik”⁴. USA kom ut ur andra världskrigets fruktansvärda våld med den starkaste ekonomin, en oskadad infrastruktur och en formidabel militär styrka som förfogade över det farligaste vapnet: atombomben. USA använde sina fördelar till att etablera en rad institutioner för att utvidga sin makt över hela världen. Dessa inkluderade multilaterala politiska institutioner (såsom FN), multilaterala ekonomiska institutioner (såsom Internationella valutafonden och Världsbanken), regionala säkerhetsorgan (såsom NATO, CENTO och SEATO) och regionala politiska organisationer (såsom de amerikanska staternas organisation, OAS).

USA agerade snabbt för att ta kontroll över de nya stater som uppstod ur den antikoloniala kampen. Patrice Lumumba, nyvald president i Kongo, mördades i en USA-stödd komplott 1961. Radikala rörelser hanterades obarmhärtigt. I Indonesien mördades över en miljon människor då militären, med USA:s stöd, försökte krossa Indonesiens kommunistiska parti och dess stödjande bas efter statskuppen 1965.⁵

Sovjetunionen och andra kommuniststater, liksom den radikala delen av de antikoloniala styrkorna i tredje världen, fungerade som en partiell broms för USA:s ambitioner. När Sovjetunionen började brytas sönder 1990 försvann den skölden och USA tryckte gasen i botten för att uppnå överhöghet. I *Riktlinjer för USA:s försvarsplanering* (1990), som tagits fram under ledning av Dick Cheney, läggs agendan ut tydligt:

Vårt första mål är att förhindra att en ny rival återuppstår, antingen på det tidigare Sovjetunionens territorium eller någon annanstans ... Detta är ett dominant övervägande som är grundläggande för den nya regionala försvarsstrategin och det kräver att vi strävar efter att förhindra att någon fientlig makt dominerar en region, vars resurser, under konsoliderad kontroll, skulle vara tillräckliga för att generera global makt. ... Vår strategi måste nu fokusera på att utesluta uppkomsten av varje potentiell framtida global konkurrent.⁶

År 2000 publicerade Projektet för ett nytt amerikanskt århundrade *Rebuilding America's Defences*. I rapporten stod att USA:s överhöghet "måste ha en säker grund för obestridlig amerikansk militär överlägsenhet".⁷ Beloppen som tilldelades den amerikanska militären ökade astronomiskt före al-Qaidas attack den 11 september 2001. År 2002 noterades i president George W. Bushs *Nationell säkerhetsstrategi för Amerikas förenta stater* att "Våra styrkor kommer att vara tillräckligt starka för att avskräcka potentiella motståndare från att genomföra militär upprustning i hopp om att överträffa eller bli jämbördig med USA:s makt".⁸ År 2019 var USA:s militära utgifter – på 732 miljarder dollar⁹ (1 biljon dollar om man lägger till den till stor del hemliga men uppskattade underrättelsebudgeten) – större än de nästa tio ländernas tillsammans. Varje känd lista över vapentillgången visar att USA har en mycket större kapacitet att skapa förödelse än någon annan. Men USA:s säkerhetsapparat har nu insett att även om USA kan bomba ett land i småbitar, kan det inte längre tvinga alla länder till underkastelse enbart genom militär styrka.

USA använde sitt tidigare allianssystem i form av "nav och ekrar" för att utvidga och befästa sin globala makt. Ett antal grundpelare i systemet behöver klargöras:

1. USA var navet, medan dess primära allierade (Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Japan och andra) var dess ekrar. Vid ytterkanten av dessa ekrar fanns deras underallierade, såsom Colombia, Egypten, Israel, Saudiarabien, Thailand och andra. Dessa allierade är fortfarande avgörande för USA:s globala makt eftersom de, med fullt stöd av Washington, motarbetar USA:s motståndare, och förser USA:s militär med baser, underrättelsetjänst och logistisk kapacitet. Varje utmaning mot dessa allierade slås snabbt ned med USA:s hela styrka, vilket framgår av USA:s attack på Irak (1991) och av [Plan Colombia](#) (1999).
2. Framväxten av varje ”potentiell framtida global konkurrent”, som *Riktlinjer för USA:s försvarsplanering* från 1990 uttryckte det, måste stoppas genom utnyttjandet av allianssystemet. Trycket ökades mot Kina och Ryssland genom att Nato utvidgades till Östeuropa och genom utökning av de amerikanska styrkorna i Stillaohavsområdet. Valet av Hugo Chávez i Venezuela (1998), framväxten av en ny skara sydamerikanska ledare på vänsterkanten och nya initiativ till regional integration (som den bolivarianska alliansen för Amerika eller ALBA) måste bekämpas. Denna bekämpning började med ett försök till militärkupp mot Chávez regering 2002. Två år senare avlägsnades Jean-Bertrand Aristide, den progressiva haitiska presidenten som valts med en överväldigande majoritet, framgångsrikt i en kupp som stöddes av USA. Därpå följde hybridkrig.
3. Den globala varukedja som utvecklats för att gynna västerländska multinationella företag måste värnas till varje pris. Den elektroniska revolutionen inledde en ny era där datorkapaciteten fördubblades mellan var artonde månad och vartannat år. Mellan 1955 och 2015 ökade datorkraften över en biljon gånger. Nya produktivkrafter inledde slutet för det gamla centraliserade och storindustriella fabrikssystemet. Den amerikanska kongressen utvidgade i lagstiftningen om intellektuell egendom upphovsrättsskyddet först till tjugoåtta år från 1976 och sedan till hundra år från 1998. Det fördärvliga systemet med immateriella rättigheter pressades genom Världshandelsorganisationen 1994. Förmågan att demontera stora fabriker, fördela dem globalt och införa just-in-time-system undergrävde nationell suveränitet och fackföreningarnas makt. Diplomatisk och militär makt användes för att säkerställa att inget alternativ till dessa arrangemang skulle vara möjligt. Mekanismer som kriget mot narkotika och

kriget mot terror användes för att attackera varje utmaning mot den globala varukedjan med start i de ”offerzoner” där råvaror utvinns eller odlas.

4. Nya globala valutor kunde inte tillåtas utmana det dollar-Wall Street-komplex som har dominerat ekonomiska och finansiella system i årtionden. Sådana valutor är ett hot mot dollar-Wall Street-komplexet på flera sätt: de kan fungera som reserver och användas för handel som skulle kunna undergräva dollarn; de kan användas av nya utvecklingsbanker eller på sätt som försvagar IMF och Världsbanken; eller de kan användas av nya finansinstitut för att kringgå de västdominerade finansiella nätverken som är rotade i USA:s finansdepartement, i Wall Streets, City of Londons och Frankfurts finansbanker och i nätverken för penningtransaktioner (såsom det belgienbaserade SWIFT-system).

USA:s olagliga krig mot Irak (2003) och kreditkrisen (2007) visade USA:s sviktande makt. Den amerikanska militärmaskinen skulle lätt kunna förstöra ett lands institutioner – vilket visade sig i Irak 2003 och i Libyen 2011 – men den kunde inte trycka ned dess befolkningar. Slag kunde vinnas, men inte långvariga krig.

Kreditkrisen avslöjade den inhemska amerikanska ekonomins försvagning, där främst konsumtion på kredit gjorde att myten om den ”amerikanska drömmen” kunde förbli intakt, trots att stillastående löner och en strukturell jobbkris plågade arbetarklassens liv och även medelklassens. Mellan 1979 och 2018 sjönk den genomsnittliga årliga timlönen i konstanta dollar räknat.¹⁰ Dessa svagheter ledde till en debatt om Förenta staternas nedgång, trots att reservoarerna för USA:s dominans – såsom militärmakt, ekonomisk och finansiell makt och kulturell eller ’mjuk’ makt – förblev intakta. Presidenterna George W. Bush, Barack Obama och Donald Trump kunde inte vända den amerikanska ekonomins nedgång, som åter hålls flytande av den globala dollarns maktställning, bland andra processer.

I sitt invigningstal 2017 beklagade Trump ”blodbadet” som drabbat arbetarklassen och medelklassen i USA, vilka bodde intill ”nedrostade fabriker utspridda som gravstenar över vårt lands landskap”.¹¹ Trumps lösning på detta ”blodbad” var cyniskt rasistiskt. Han skyllde på papperslösa migranter (och Mexiko) samt på immaterialrättsstöld och subventionerad produktion utomlands (och Kina). Bidens agenda innehåller inget väsentligt utöver vad Bush, Obama och Trump har sagt: återuppbygg den amerikanska ekonomin och använd USA:s makt för att försvara USA:s intressen. Som Bidens kampanjwebbplats konstaterade kommer ”Biden aldrig att tveka att skydda det amerikanska folket, om nödvändigt genom att använda våld. Vi

har den starkaste militären i världen – och som president kommer Biden att se till att den förblir det.”¹²

USA närmar sig, enligt alla uppskattningar, ett läge där det inom överskådlig framtid inte längre kommer att vara den världens största ekonomi. När det gäller köpkraftsparitet (det verkliga fysiska flödet av varor och tjänster) är Kinas ekonomi redan 16% större än USA:s. IMF bedömer att den år 2025 kommer att vara 39% större. Som med nästan alla utvecklingsländer är storleken på Kinas ekonomi underskattad när den beräknas på nuvarande växelkurser, men den är redan 73% av storleken på USA:s ekonomi med nuvarande växelkurser och kommer, baserat på IMF-prognoser, att vara 90% av den amerikanska ekonomin 2025.

I slutet av decenniet kommer Kinas BNP att vara större än USA:s oavsett hur den mäts. Redan kan vi förnimma förskjutningen; basarer och gallerior över hela världen ger intryck av USA:s kultur, men varorna i dem tillverkas i Kina. Med andra ord fortsätter USA att bestämma villkoren för nutidens *form*, men Kina tillhandahåller redan *inhållet*. Gradvis kommer formen att överensstämma med innehållet. För ett decennium sedan hade Kina väldigt få globalt kända varumärken, men nu är Huawei, TikTok, Alibaba med flera kända över hela världen och kommenteras dagligen i de ekonomiska medierna.

Reaktionen på detta har tagit många former, av vilka de vanligaste är de mest extrema. Det finns en *katastrofism*-litteratur, en förväntan om USA:s kollaps från positionen som stormakt. Uppfattningen är att en imploderad amerikansk ekonomi, som nu kämpar hårt under pandemin trots höjdpunkter på Wall Street och tillförseln av krediter från USA:s centralbank, kommer att leda till att de USA-styrda institutionerna förlorar sin strukturella makt och till ökad användning av militär makt för att vidmakthålla landets överhöghet. Till skillnad från detta saknar litteraturen om *återupplivande*, vanligtvis grundad på förhoppningar och prognoser om ett andra “amerikanskt århundrade”, seriösa data. Denna uppfattning hävdar att den amerikanska ekonomin är motståndskraftig; den ser dollarnas makt som helig och har fortsatt tro på sinnrikheten hos amerikanska företag som har förmågan att på ett kreativt sätt förstöra gamla sektorer för att sedan helt enkelt resa sig upp igen – som en fågel Fenix – med nya uppfinningar som drivkraft. Man tror att USA:s kraft inte härrör från gårdagens General Motors (nu inriktad på finansiella tjänster utöver sin historiska roll som bilföretag) utan från nästa Microsoft.

Ingen av dessa åsikter – att USA kommer att kollapsa eller att USA kommer att återupplivas – är fullständiga. Båda har element av sanning, men bara delvis. USA:s överhöghet har en stor svaghet, vilket belyses av att USA:s misslyckats med att förhindra de vetenskapliga och tekniska framstegen i Kina – bland andra länder – vilka hotar USA:s monopol på teknisk innovation. Det är den här högteknologin, och monopolens avkastning på immateriella äganderätt, som driver den amerikanska ekonomin. USA:s konflikt med Kina härrör från att av en stor del av USA:s elit anser att Kinas ökande vetenskapliga och tekniska framsteg är ett existentiellt hot mot USA:s överhöghet. Obamas “omsvängning till Asien” 2015 grundades på rädslan för denna uppgång och på insikten att det inte skulle bli någon kinesisk Gorbatsjov som internt skulle förstöra Kina.

Kinas uppgång utgör ett existentiellt hot mot USA:s hegemoni. Precis som den europeiska dominansen som inleddes 1492 kan USA:s försök att bevara sitt fäste på global makt läsas i rasmässiga termer.

USA:s historiska nedgång äger rum medan landet fortfarande har stora historiska reserver. Det kommer att bli en lång period då USA fortsätter att kämpa emot sin nedgång. Det är inte en tillfällighet att Mao Zedongs *Om långvarigt krig* återigen har blivit ett av de mest citerade verken i Kina.

Del 2: Kriget i Euroasien

I april 2019 släppte Förenta staternas stillahavskommando (US Indo-Pacific Command) ett dokument med titeln *Regain the Advantage*, där man pekade på det ”förnyade hot vi möter från stormaktkonkurrens. ... Utan en övertygande konventionell avskräckning uppmuntras Kina och Ryssland att vidta åtgärder i regionen för att tränga undan USA:s intressen”. Amiral Philip Davidson, som leder stillahavskommandot, bad USA:s kongress att finansiera en förstärkning av “framåtbaserade och roterande förenade styrkor” som det “mest trovärdiga sättet att påvisa USA:s hängivenhet och beslutsamhet för potentiella motståndare”¹³. Rapporten har en häpnadsväckande science fiction-karaktär och uttrycker en önskan att skapa “nätverk av vapenslag med stor överlevnadsförmåga och hög träffsäkerhet” längs Stillahavsområdet, med missiler – inklusive kärnvapen – och radarinstallationer från Palau till yttre rymden. Nya vapensystem som redan är under utveckling skulle kunna öka USA:s tryck på både Kina och Ryssland längs deras kuster. Dessa vapen inkluderar hypersoniska kryssningsmissiler, som förkortar flygtiden mot kinesiska och ryska mål till några minuter efter avskjutningen.

Efter Sovjetunionens och det kommunistiska statssystemet kollaps fann USA att de kunde utöva sin makt utan större utmaning. De kunde till exempel bomba Irak och Jugoslavien, och de kunde verka för ett handels- och investeringssystem som gynnade dess allierade. Hela 1990-talet såg ut som ett segertåg för USA, med dess presidenter George H.W. Bush och Bill Clinton stoltserande vid internationella möten, strålande in i kamerorna och försäkrande sig om att alla såg världen med deras ögon, med ”skurkstaterna” (till exempel Iran och Nordkorea) i sina vapensikten, samt med ett Kina och ett Ryssland som tycktes ställa sig bakom USA:s ledarskap.

Under decennierna sedan dess har mycket förändrats. Kinas ekonomiska tillväxt har varit spektakulär. Den disponibla inkomsten per capita i reala termer ökade med 96,6% enbart under perioden 2011–2019¹⁴. Den 23 november 2020 meddelade Kina att de hade eliminerat absolut fattigdom i hela landet. Kina använde sin mycket höga investeringsnivå till att bygga infrastruktur i landet och använde sin enorma mängd utländsk valuta till bistånd över hela världen genom Belt and Road Initiative, som påbörjades 2013. Medan USA var fast i sina krig i Afghanistan, Irak och på andra håll byggde Kina upp ett handelssystem som kopplade stora delar av världen till dess ekonomiska lok. Under coronaviruspandemin var Kina först med att bryta infektionskedjan och återgå till nästan normal ekonomisk aktivitet. Internationella valutafonden (IMF) bedömer att som en konsekvens av detta kommer nästan 60% av den beräknade globala BNP:n 2020-2021 bero på Kinas tillväxt.

Nyckeln till den nya perioden är inte bara den kinesiska ekonomins bärkraft utan även dess allt tätare koppling till Ryssland. Kinas nya länkar som drivs fram av Belt and Road Initiative går längs Asiens södra flank till Europa och Afrika. Dess länkar till Ryssland möjliggör integration längs Asiens norra flank. De nya banden mellan Kina och Ryssland kulminerade i en rad ekonomiska och militära avtal som har undertecknats under de senaste fem åren.

Sedan de första åren av det tjugoförsta århundradet har länder över hela Globala Syd – inklusive Kina – försökt skapa regionala och multilaterala institutioner baserade på internationell rätt och en genuin utvecklingsagenda för världens folk. Dessa institutioner är avsedda att överskrida den period av USA:s fullständiga överhöghet som Sovjetunionens fall öppnade upp för. En rad sådana initiativ har tagits, inklusive regionala plattformar – såsom Shanghai Cooperation Organization i Asien (2001) och ALBA i Latinamerika och Karibien (2004), samt mer globala plattformar – såsom IBSA eller Indien-Brasilien-Sydafrika-dialogen (2003) och BRICS eller Brasilien-Ryssland-Indien-Kina-Sydafrika (2009). Den alliansfria

rörelsens fjortonde toppmöte i Havanna 2006 inramades av frågan om regionalism och multilateralism. Vid BRICS-mötet 2013 släppte ledarna eThekweni-deklarationen, som sammanfattade andan i denna öppning, och visade på deras engagemang för “främjande av internationell rätt, multilateralism och FN:s centrala roll”, samt behovet av “mer effektiva regionala insatser för att stoppa konflikter och främja utveckling”.

BRICS-projektet tog fram en rad förslag till att skapa nya multilaterala institutioner som ersättning för de institutioner som domineras av USA. Till exempel skapades en beredskapsreserv (Contingency Reserve Arrangement) för att komplettera IMF med kortfristig likviditet för länder med valutaproblem, och en BRICS-bank bildades som utmaning till Världsbanken och Asiatiska utvecklingsbanken. Men hela BRICS-projektet hade begränsningar från början: det formulerade inget ideologiskt eller politiskt alternativ till nyliberalismen, det saknade viktiga oberoende institutioner (även beredskapsreserven skulle använda data och analyser från IMF) och det hade ingen politisk eller militär förmåga att stå emot USA:s militära dominans.

Regionala projekt som ALBA utvecklade alternativa integrationsformer som experimenterade med att bygga mellanstatliga relationer och nya institutioner. ALBA ledde till att nya regionala formationer skapades, såsom Sydamerikanska nationernas union (UNASUR, 2004) och Latinamerikanska och Karibiska gemenskapen (CELAC, 2010), och det skapade en ny regional bank (BancoSur), en ny virtuell valuta (Sucre), ett nytt kommunikationsnätverk (förankrat i TeleSur), samt en ny inställning om en hemisfär oberoende av USA:s makt. Det är just därför som USA ansträngde sig och spenderade pengar för att undergräva många av ALBA:s olika aktiviteter, till exempel genom en gammaldags kupp i Honduras (2009) och en juridisk kupp (*eng. lawfare, ö.a.*) i Brasilien (2016)¹⁵. Sådana attacker mot social och politisk regional integration i Sydamerika, samtidigt som hemisfären underordnades USA:s makt, har varit avgörande funktioner i USA:s politik i Karibien och Latinamerika under de senaste två århundradena.

De interna begränsningarna i BRICS-projektet urholkade dess potential när den politiska utvecklingen i Indien (2013) och Brasilien (2016) förde högern till makten. Båda länderna underordnade sig omedelbart Washington i sin utrikespolitik och ville inte vara part i någon regionalism eller multilateralism. Det finns inte längre någon möjlighet ens till en subimperialism, som Ruy Mauro Marini hävdade 1965, eftersom dessa delar av eliten på

platser som Brasilien och Indien nu nöjer sig med att vara det amerikanska utrikesdepartementets främsta företrädare snarare än att driva sin egen politik i sina regioner.

Brasiliens och Indiens utträde ur det faktiska ledarskapet i BRICS-blocket ägde rum samtidigt som politiska omvälvningar skakade Sydafrika, där före presidenten Jacob Zuma förvandlade Afrikanska nationalkongressen (ANC), en gång en rörelse för nationell befrielse, till en repressiv kleptokrati. Under de senaste fem åren har BRICS-projektet inte kunnat driva någon betydande agenda, även om dess fortsatta existens som en gruppering omfattande de största utvecklingsekonomierna i världen har viss betydelse. Trots meningsskiljaktigheter har Kina, Indien och Ryssland också fortsatt att samarbeta i Shanghai Cooperation Organization.

Det är i detta sammanhang som vi ser att den kinesisk-ryska pakten växer i styrka, sporrade av attackerna från USA och andra västmakter och av slitningarna i BRICS-blocket. En stor klyfta mellan Kina och Ryssland uppstod under den kinesisk-sovjetiska tvisten 1956, och spänningarna mellan de två länderna dröjde kvar under åren omedelbart efter Sovjetunionens fall, med ett ursprungligen eftergivet Moskva som vände sig till Väst i sökandet efter allianser. Det var först 2008 som Kina och Ryssland slutligen löste en långvarig gränstvist och öppnade för den nuvarande periodens nära förbindelser.

Under denna period försökte amerikanska politiker tvinga in ett försvagat Ryssland i en plan för att inringa Kina. Väst överragerade och försökte få Ryssland på knä genom att utvidga Nato till Östeuropa och bryta det löfte man gav under upplösningen av Tyska demokratiska republiken. Rysslands makt tycktes vara på väg att bli totalt dränerad när väst hotade Rysslands enda två varmvattenhamnar i Sevastopol (Krim) och i Tartus (Syrien). Ytterligare aggressiva manövrer från Väst mot Ryssland – inklusive Rysslands uteslutning från G8 2014 och en hård sanktionsregim igångsatt av USA – slog mot vitala ryska intressen, förolämpade den ryska nationella opinionen som var djupt engagerad i händelserna i Ukraina, och drev Ryssland mot en allt mer omfattande allians med Kina.

År 2019 talade Kinas president Xi Jinping och Rysslands president Vladimir Putin vid St. Petersburgs Internationella Ekonomiska Forum, ett årligt affärsmöte som inrättats 1997 och som i allt högre grad omfattat Rysslands relationer såväl med Asien som med västvärlden. Xi och Putin talade om de intima banden mellan sina två länder och betonade att de två personligen hade träffats minst trettio gånger sedan 2013. Bland de många överenskommelserna om att öka handelsutbytet enades de två ledarna om att stärka den

bilateral handel genom att använda rubel och yuan – snarare än dollar – för betalningar mellan de båda länderna. Den här avsnäsningen var inte det enda som oroade Washington. Det gjorde också den ökande vapenhandeln mellan de två länderna, parallellt med alltmer ofta förekommande gemensamma militärövningar: i september 2018 deltog en tredjedel av Rysslands soldater i de kinesisk-ryska övningarna Vostok 2018¹⁶. I oktober 2020, när Putin tillfrågades om Kina och Ryssland skulle bilda en “militär allians”, svarade han: “Vi behöver inte det, men teoretiskt är det fullt möjligt att föreställa sig det”¹⁷.

Att försvaga Ryssland politiskt och militärt har visserligen varit en del av Natos övergripande expansion österut, men Kina har varit den viktigaste ekonomiska måltavlan för USA och dess allierade. I synnerhet är de högst oroade över utvecklingen i kinesiska högteknologiska företag som bland annat producerar telekommunikationsutrustning och programvara, robotik och artificiell intelligens. Det var en sak att Kina var världens verkstad, att dess arbetare var anställda av multinationella företag medan dess egna företag blev kvar inom medelteknologisektorn. Det är helt en annan sak när Kina blir en teknologisk nyckelproducent i världen. Det är anledningen till att den amerikanska regeringen, efter påtryckningar av Silicon Valley-företagen, gav sig på Huawei och ZTE. I april 2019 noterade USA:s Defence Innovation Board:

*Den som leder 5G kommer att tjäna hundratals miljarder dollar i intäkter under det kommande decenniet, med utbredd jobbskapande inom sektorn för trådlös teknologi. 5G har också potential att revolutionera andra industrier, eftersom teknologier såsom självkörande fordon kommer att vinna stora fördelar med snabbare och större dataöverföring. 5G kommer också att förbättra sakernas internet (Internet of Things, IoT) genom att öka mängden och hastigheten på dataflöden mellan multipla enheter och kan till och med ersätta den fiberoptiska ryggrad som så många hushåll förlitat sig på. Det land som äger 5G kommer att äga många av dessa innovationer och sätta standarder för resten av världen.*¹⁸

Det landet blir sannolikt inte USA. Även Defence Innovation Board medger att varken AT&T eller Verizon kommer att kunna tillverka den typ av sändare som behövs för de nya systemen. Det blir sannolikt inte heller Sverige (Ericsson) eller Finland (Nokia) som de kinesiska företagen ligger långt före. Detta är ett allvarligt hot mot den amerikanska ekonomins framtidsutsikter, varför den amerikanska regeringen har använt alla metoder för att begränsa Kinas tillväxt.

Inget av de i stort sett falska anklagelserna mot de kinesiska företagen (om stöld av immateriella rättigheter eller om försämrad integritet) har avskräckt kunder runt om i världen. Det som har stoppat de kommersiella framtidsutsikterna för dessa företag har varit ett direkt politiskt amerikanskt tryck på regeringarna att begränsa eller förbjuda Huawei och ZTE. USA tillstår att Kinas snabba tekniska tillväxt är ett generationshot mot den största fördelen som USA har haft under de senaste decennierna, nämligen dess tekniska överlägsenhet. Det är för att förhindra Kinas tekniska uppgång som USA har använt alla medel, från diplomatiskt tryck till militärt tryck, men inget av dessa verkar fungera.

Kina är nu beslutsamt. Det är ovilligt att dra sig tillbaka och göra sig av med sina tekniska landvinningar. Ingen lösning är möjlig om inte verkligheten erkänns: att Kina är jämställt med, om inte mer avancerat än Väst när det gäller teknologisk produktion i vissa sektorer, och att detta gradvis kommer att spridas allt vidare, och inte är något som måste eller kan förhindras genom krigföring.

År 2001 sa Kinas dåvarande vice president Hu Jintao att "multipolaritet är en viktig grundval i kinesisk utrikespolitik"¹⁹. Kina förblir en hängiven anhängare av multipolaritet och avhåller sig från alla planer på ett "kinesiskt århundrade" efter det "amerikanska århundradet". Den kinesiska ståndpunkten återspeglas i några av USA:s strategiska dokument, till exempel i USA:s nationella underrättelseråds rapport från 2012, som säger att "2030 kommer inget land – vare sig USA, Kina eller något annat stort land – att vara en hegemonisk kraft"²⁰. Vad det kommer att bli istället är en "maktspridning". Men andra bland USA:s strategiska analytiker, som Richard N. Haass, presidenten för Council of Foreign Relations, hävdar att om USA inte fortsätter utöva sitt "ledarskap" över den globala ordningen, är alternativet "inte en epok som domineras av Kina eller någon annan, utan snarare en kaotisk tid då regionala och globala problem överväldigar världens kollektiva vilja och förmåga att möta dem."²¹ Multipolaritet, eller en nedgång i USA:s överhöghet, hävdar Haass, kommer att vara kaos: "Amerikanerna skulle inte vara säkra eller välmående i en sådan värld", skrev Haass i *Foreign Policy Begins at Home* (2013). "Vår mörka medeltid var en för många. Det sista vi behöver är en annan"²². För liberaler som Haass lika mycket som för nyfascister som Trump finns det inget substitut för USA:s överhöghet. Det är USA:s eliters oförmåga att förstå att en multipolär framtid är oundviklig som driver dem mot nya kalla krig, farliga militära interventioner och hybridkrig av alla slag.

Del 3: Hybridkrig

År 2015 publicerade Andrew Korybko en fascinerande bok som heter *Hybrid Wars: The Indirect Adaptive Approach to Regime Change*. Genom läsning av offentliga och läckta amerikanska militära dokument lade Korybko fram de olika strategier som använts för att störta regeringar som sågs som hinder för USA:s makt. Korybko förklarar syftet med ett hybridkrig genom att citera det hemligstämplade utbildningsdokument för den amerikanska arméns *specialstyrkor för okonventionell krigföring*: ”att försämra regeringens säkerhetsapparat (den nationella maktens militära och polisiära element) till den punkt där regeringen är nära nederlag”. Poängen är inte alltid att ersätta en regering som är fientlig mot USA:s intressen med en som är gynnsam för den; ”i sin kärna”, skriver Korybko, ”är hybridkrig styrt kaos”.²³ En lågintensiv konflikt som gradvis urholkar landets motståndskraft och skapar oordning i regionen är kanske målet för de slags strider som utövas med hjälp av informationskrig och sanktioner, två nyckelelement i hybridkrigets verktygslåda.

Det USA-ledda hybridkriget förs för närvarande hårdast mot Iran och Venezuela, som har försvagats av informationskrigföringen mot dem och kaoset på oljemarknaderna. Det som hindrar dessa länder från att kollapsa under trycket är de brunnar av legitimitet som har grävts av deras egna sociala och politiska processer. I Venezuela, till exempel, utgör den regelbundna mobiliseringen av folket både till demonstrationer och till praktiskt arbete med social reproduktion i samhällslig skala ett bevis för att den revolutionära processen har folklig legitimitet. Hybridkrig lyckas inte alltid, men även i de fallen hotar de de grundläggande sociala banden mellan människor.

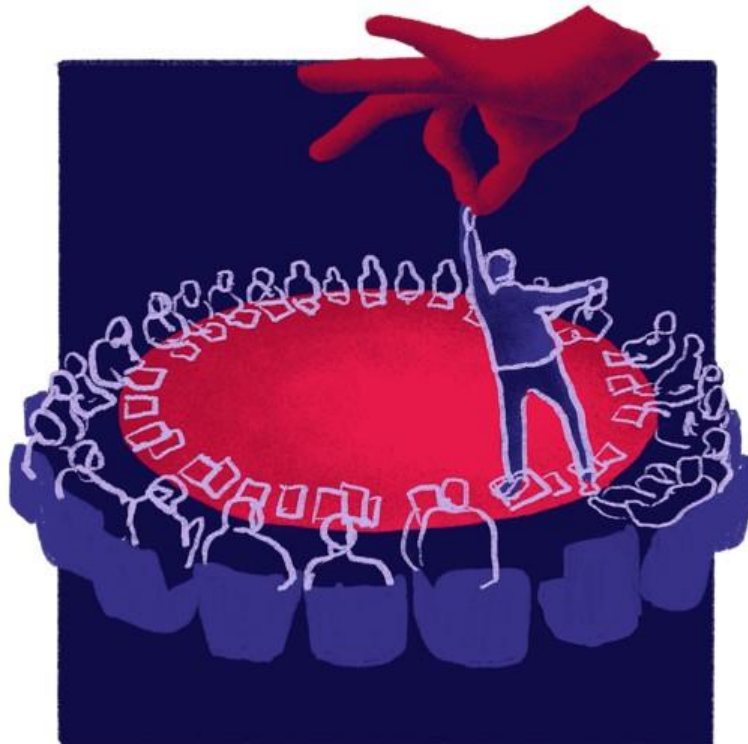
Hämtat från Korybko och från en rad amerikanska regeringsdokument är här fyra av de viktigaste aspekterna av hybridkrigsstrategin:

1. **Informationskrig.** År 1989 skrev William Lind, en författare som bidrog till att utveckla teorin om fjärde generationens krigföring (en synonym för hybridkrig) att "TV-nyheter kan bli ett kraftfullare operativt vapen än pansardivisioner".²⁴ Att kontrollera information och att karaktärisera människor och händelser blir sätt att bestämma hur konflikter uppfattas. Kontroll över storyn är väsentlig, men denna kontroll kan inte ses som naken propaganda. Berättelsen är så noggrant utformad att allt som kommer från en "skurkstat" tolkas som falskt och det USA och dess allierade säger ses som sant. Även om falska uttalanden görs - som att Irak hade massförstörelsevapen - anses detta vara misstag och inte lögner.

Djupt sittande rasistiska idéer mobiliseras för att framställa vissa ledare som diktatorer - även som folkmördare - medan de västerländska ledarna som skickar bombplan för att förintä städer beskrivs som humanitära. Denna grundläggande exercis i brännmärkning av politiska ledare är karakteristisk för informationskrigets kraft. USA må vara ansvariga för över en miljon döda i Irak, men det kommer alltid att vara Saddam Hussein - snarare än George W. Bush - som ses som krigsförbrytare och därför förtjänar sitt motbudande öde. Muslimer är alltid terrorister, ryssar är alltid gangsters och spioner, och den stat som anses vara motståndare styrs inte längre av en

regering utan av en "regim". Våldigt obalanserade påståenden om kränkningar av de mänskliga rättigheterna blir ett centralt verktyg för att delegitimera andra synsätt, vare sig de är från stater eller folkliga rörelser. Det finns en svängdörr mellan Human Rights Watch, en organisation som skapades av amerikanska aktörer under det kalla kriget, och utrikespolitiska ämbetsmän i USA:s regering.

2. **Diplomatiskt krig.** Att avsätta ett lands legitima representant från ett multilateralt organ är ett listigt sätt att delegitimera landets regering. USA uteslöt Kuba från Organisationen av amerikanska stater (OAS) 1962 som ett sätt att straffa varje land som korsade svärd med USA. Men Kuba hade inte invaderat USA. Det var USA som hade invaderat Kuba vid Grisbukten 1961, och enligt OAS stadgar borde det ha varit USA som förlorade sin plats i OAS. Men eftersom OAS är ett instrument för USA:s makt var det Kuba som kastades ut. Att utvisa ambassadören, att pressa allierade att göra detsamma, att isolera landet i FN - allt detta är en del av de verkningsfulla medlen i ett diplomatiskt krig.

3. **Ekonomiskt krig.** USA:s sanktioner, liksom sekundära sanktioner, läggs mot en motståndare som får kämpa för att bryta embargot. Dessa sanktioner hindrar det land som är måltavla från att använda de vanliga finansieringskanalerna, inklusive SWIFT-systemet och de internationella banknäten. De hindrar landet från att importera nyckelvaror, inklusive att betala transportföretag för transitering av varor som andra gärna säljer. De förhindrar åtkomst till landets bankkonton i andra stater. Och de förhindrar tillgång till viktiga utvecklingsfonder som Världsbanken erbjuder, och till nödfonder som erbjuds av IMF. I januari 2019, när det gjordes ett försök till statskupp i Venezuela, sade ambassadör Idriss Jazairy, FN:s särskilda rapportör om de negativa effekterna av ensidiga tvångsåtgärder: ”Jag är särskilt bekymrad över att höra rapporter om att dessa sanktioner syftar till att byta ut regeringen i Venezuela. Tvång, oavsett om det är militärt eller ekonomiskt, får aldrig användas för att försöka byta regering i en suverän stat. Användningen av sanktioner från externa makter för att störta en vald regering strider mot alla normer i internationell lag”.²⁵

4. **Politiskt krig.** Hela spektrumet av informationskrig och diplomatisk krigföring används för att undergräva en regerings politiska legitimitet och för att kasta tvivel på hela det politiska systemet i det land som är under attack. Valprocesser utmålas som bedrägliga Politiska ledare baktalas. Det rättsliga systemet används mot populära politiska ledare genom en process som kan kallas rättsligt krigföring (*lawfare på engelska, ö.a.*). Man försöker urholka tron på hela det politiska systemet. Pengar ges till ”oppositionsgrupper”, inklusive en del icke-statliga organisationer, som ofta är verktyg för de gamla eliterna. Den svåra ekonomiska situationen som skapats av det ekonomiska kriget skapar allvarliga interna spänningar, som av denna ”opposition” sedan skylls på regeringen snarare än på det ekonomiska kriget. Pengar och politiskt stöd ges sedan till den missnöjda befolkningen, som under tyngden av det politiska kriget börjar stödja regimförändring. Sociala medier förvandlas till vapen mot regeringen, så som det beskrivs i *Special Forces Unconventional Warfare*, en amerikansk regeringsmanual från 2010. Detta är en så kallad ”färgrevolution”, en revolution av Astroturf (*varumärke för ett konstgjort, d.v.s. falskt gräs, ö.a.*) snarare än

av gräsrotsrötter. Om polis sätts in mot protesterna, även om det är för att ingripa mot folkmassor som terroriserar arbetarklassstadsdelar och fysiskt angriper folket, utmålas det som auktoritärt eller till och med som folkmord. Därefter börjar ropen på "humanitär intervention" för att få till stånd ett öppet militärt ingripande från USA. USA:s försvarstabschefers skriver i *Joint Vision 2020* att ett syfte är att främja kaos i det samhälle som är måltavla genom vad som kallas "informationsoperationer" (inklusive "psykologiska operationer" och "datanätverksattacker").

I ett hybridkrig riktar angriparen in sig på ett samhälles sårbarheter med dessa former av icke-militär krigföring (informations-, diplomatisk, ekonomisk och politisk) och fördjupar kaoset genom sabotagehandlingar och hot om invasion. Trycket byggs upp i det samhälle som är måltavla, där solidaritets- och motståndsresurser mobiliseras för att förhindra total social och politisk kollaps.

De oavbrutna hybridkrigstekniker som USA använder mot Kina är bland andra fientlig retorik mot den kinesiska regeringen och folket, vrångbilder av händelser i Hongkong, Taiwan och Xinjiang och skildringen av coronaviruspandemin som ett "Kina-virus". Bevis är här inte lika viktigt som användningen av äldre rasistiska och antikommunistiska idéer för att demonisera Kina. Men dessa tekniker har inte lyckats inom Kina, där medelklassen - målet för en "färgrevolution" - inte har någon lust att störta regeringen. Den är nöjd med sin regerings politik och ser att den har förbättrat levnadsstandarden och - till skillnad från västerländska regeringar - förmått ta itu med coronaviruspandemin. En studie från Harvard University som publicerades i juli 2020 visar att förtroendet för regeringen under ledning av Kinas kommunistiska parti har ökat från 2003 till 2016, till stor del på grund av de sociala välfärdsprogrammen och kampen mot korruption som drivs av både Kinas kommunistiska parti och regeringen. Det samlade förtroendet ligger på 95,5 %. ²⁶

Den epok för europeisk dominans över planeten som tog sin början 1492 kommer att ta slut. I själva verket kan vi se att den är på väg mot sitt slut. Men viktiga frågor uppstår. Vi vet inte hur lång tid processen kommer att ta, hur effektivt och förödande det USA-ledda motståndet kommer att vara eller vad som kommer i stället. Vår uppgift är att fortsätta motståndet som besegrade slavmakterna i Haiti 1804 fram till nutiden och tills det finns ytterligare ett datum att sätta vid sidan av 1492, ett datum då epoken av Europa och dess bosättningskolonier dominans över planeten upphör.

Översättning Pål Karlsson

¹ [Peter Linebaugh](#) and [Marcus Rediker](#), *The Many-Headed Hydra: The Hidden History of the Revolutionary Atlantic*, (Boston: Beacon Press, 2000).

² Dan Sperling, 'In 1825, Haiti Paid France \$21 Billion To Preserve Its Independence — Time For France To Pay It Back', *Forbes*, 6 December 2017, <https://www.forbes.com/sites/realspin/2017/12/06/in-1825-haiti-gained-independence-from-france-for-21-billion-its-time-for-france-to-pay-it-back> (accessed 7 December 2020).

³ Dan Sperling, 'In 1825, Haiti Paid France \$21 Billion To Preserve Its Independence — Time For France To Pay It Back', *Forbes*, 6 December 2017, <https://www.forbes.com/sites/realspin/2017/12/06/in-1825-haiti-gained-independence-from-france-for-21-billion-its-time-for-france-to-pay-it-back> (accessed 7 December 2020).

⁴ Quoted in Melvyn Leffler, *A Preponderance of Power: National Security, the Truman Administration, and the Cold War* (Palo Alto, CA: Stanford University Press, 1992), 18–19.

⁵ To read more about the crackdown of the Communist Party of Indonesia following the 1965 coup, see 'The Legacy of Lekra: Organising Revolutionary Culture in Indonesia', *Tricontinental: Institute for Social Research*, 1 December 2020, <https://www.thetricontinental.org/dossier-35-lekra/>

⁶ 'Excerpts From Pentagon's Plan: "Prevent the Re-Emergence of a New Rival"', *New York Times*, 8 March 1992, <https://www.nytimes.com/1992/03/08/world/excerpts-from-pentagon-s-plan-prevent-the-re-emergence-of-a-new-rival.html> (accessed 7 December 2020).

⁷ Vijay Prashad, *Washington bullets*, (Delhi: LeftWord Books, 2020), 118. <https://mayday.leftword.com/catalog/product/view/id/21820>

⁸ 'U.S. National Security Strategy: Transform America's National Security Institutions To Meet the Challenges and Opportunities of the 21st Century', *U.S. Department of State Archive*, 20 September 2001, <https://2001-2009.state.gov/r/pa/ei/wh/15430.htm> (accessed 7 December 2020).

⁹ Nan Tian, Alexandra Kuimova, Diego Lopes da Silva, Pieter D. Wezeman and Siemon T. Wezeman, 'Trends in World Military Expenditure, 2019', *Stockholm International Peace Research Institute*, April 2020, https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-04/fs_2020_04_milex_0_0.pdf (accessed 7 December 2020).

¹⁰ John Schmitt, Elise Gould, and Josh Bivens, 'America's slow-motion wage crisis', *Economic Policy Institute*, 13 September 2018, <https://www.epi.org/publication/americas-slow-motion-wage-crisis-four-decades-of-slow-and-unequal-growth-2/> (accessed 7 December 2020.)

¹¹ Donald J. Trump, 'Inaugural Address: Remarks of President Donald J. Trump – as prepared for delivery', *The White House*, 20 January 2017, <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/the-inaugural-address/> (accessed 7 December 2020).

¹² 'The Power of America's Example: The Biden Plan for Leading the Democratic World to Meet the Challenges of the 21st Century', *Joe Biden.com*, July 2019, <https://joebiden.com/americanleadership> (accessed 7 December 2020).

¹³ 'National Defense Authorization Act (NDAA) 2020 Section 1253 Assessment Executive Summary: Regain the Advantage', *U.S. Indo-Pacific Command*, 5 April 2020, <https://int.nyt.com/data/documenthelper/6864-national-defense-strategy-summ/8851517f5e10106bc3b1/optimized/full.pdf> (accessed 7 December 2020).

¹⁴ 'Factbox: How close is China to complete building a moderately prosperous society in all respects', *Xinhua*, 2 August 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-08/02/c_139259082.htm (accessed 7 December 2020).

¹⁵ For more on the lawfare coup in Brazil, read 'Lula and The Battle for Democracy', *Tricontinental: Institute for Social Research*, 1 June 2018, <https://www.thetricontinental.org/lula-and-the-battle-for-democracy/>

¹⁶ 'Russia and China hold the biggest military exercises for decades', *The Economist*, 6 September 2018, <https://www.economist.com/europe/2018/09/06/russia-and-china-hold-the-biggest-military-exercises-for-decades> (accessed 8 December 2020).

-
- ¹⁷ Vladimir Isachenko, 'Putin: Russia-China military alliance can't be ruled out', *AP News*, 22 October 2020, <https://apnews.com/article/beijing-moscow-foreign-policy-russia-vladimir-putin-1d4b112d2fe8cb66192c5225f4d614c4> (accessed 7 December 2020).
- ¹⁸ Milo Medin and Gilman Louie, 'The 5G Ecosystem: Risks & Opportunities for DoD Defense Innovation Board', Contributors: Kurt DelBene, Michael McQuade, Richard Murray, Mark Sirangelo, *Defense Innovation Board*, 3 April 2019, https://media.defense.gov/2019/Apr/04/2002109654/-1/-1/0/DIB_5G_STUDY_04.04.19.PDF (accessed 7 December 2020).
- ¹⁹ 'Multipolarity Plays Key Role in World Peace: Chinese Vice President', *People's Daily*, 6 November 2001, http://en.people.cn/english/200111/05/eng20011105_83945.html (accessed 7 December 2020).
- ²⁰ National Intelligence Council, *Global Trends 2030: Alternative Worlds*, Washington, DC: Office of the Director of National Intelligence, 2012), iii.
- ²¹ Richard Haass, 'How to Build a Second American Century', *Washington Post*, 26 April 2013; and Stephen Brooks and William C. Wohlforth, *World Out of Balance: International Relations and the Challenge of American Primacy*, (Princeton: Princeton University Press, 2008).
- ²² Richard Haass, *Foreign Policy Begins at Home*. (New York: Basic Books, 2013).
- ²³ Andrew Korybko, *Hybrid Wars: The Indirect Adaptive Approach to Regime Change*, (Moscow: Peoples' Friendship University of Russia, 2015), <https://orientalreview.org/wp-content/uploads/2015/08/AK-Hybrid-Wars-updated.pdf>
- ²⁴ William S. Lind and Gregory A. Thiele, *4th Generation Warfare Handbook* (Kouvola: Castalia House, 2015).
- ²⁵ 'Venezuela sanctions harm human rights of innocent people, UN expert warns', *United Nations Human Rights, Office of the High Commissioner*, 31 January 2019, <https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24131&LangID=E> (accessed 7 December 2020).
- ²⁶ Dan Harsha, 'Taking China's pulse', *The Harvard Gazette*, 9 July 2020, <https://news.harvard.edu/gazette/story/2020/07/long-term-survey-reveals-chinese-government-satisfaction/> (accessed 7 December 2020).